

Van het bestuur

Agenda Algemene ledenvergadering dinsdag 22 maart 2011

- 1 Opening en welkom door de voorzitter
- 2 Mededelingen en ingekomen stukken
- 3 Verslag van de ALV van 23 maart 2010
- 4 Jaarverslag van het bestuur en de werkgroep Monumentenzorg
- 5 Verslag penningmeester en kascommissie
- 6 Bestuursmutaties
- 7 Jaarrede voorzitter
- 8 Rondvraag
- 9 Sluiting

Ad 3 Zie hiervoor *Eigen Perk* 2010-2, blz. 87.

Ad 5 De leden ontvangen de jaarrekening 2010 en de conceptbegroting 2011 ter vergadering. Mocht men de gegevens eerder willen inzien dan kan men de stukken een week voor de vergadering per e-mail opvragen bij de penningmeester: kortenhoef@heinsman.nl of per post: Penningmeester 'Albertus Perk', Zuidsingel 16, 1241 EN Kortenhoef. Onderdeel van dit agendapunt is ook het verslag van de kascommissie, bestaande uit de heer R.M. Siebelt en de heer B. Wolfrat. De heer Siebelt is statutair aftredend, en tijdens de ledenvergadering hoopt het bestuur een nieuw lid voor de kascommissie te kunnen benoemen.

Ad 6 Statutair treedt Erik van den Berg af, en is herkiesbaar voor een nieuwe periode.

Jaarverslag 2010

Bestuur

Het bestuur kwam het afgelopen jaar 7 keer in vergadering bijeen. In de Algemene Leden Vergadering van 23 maart is penningmeester Bob Wolfrat afgetreden en zijn twee nieuwe bestuursleden benoemd: Udo Heinsman, penningmeester, en Rients Slippens portefeuille PR. Kees van Aggelen is voor de zesde keer

statutair aftredend en werd met applaus door de vergadering herkozen.

Het besluit van het bestuur in juni 2009 om ter gelegenheid van het zevende lustrum in 2010 een boek uit te geven met als onderwerp: begraven in Hilversum, heeft geresulteerd in het lustrumboek *Oases van rust*. Het boek is tot stand gekomen in een goede samenwerking tussen 'Albertus Perk', Museum Hilversum en het Streekarchief Gooi en Vechtstreek.

Ed van Mensch heeft op basis van artikelen over de Tweede Wereldoorlog die eerder in *Eigen Perk* zijn verschenen, een bundel samengesteld. Egbert Pelgrim maakte er een mooi boek van. Er zijn 70 boeken met een omvang van 270 bladzijden verkocht voor de prijs van € 14 per stuk.

Ledenbestand

Aan het einde van dit verslagjaar heeft de vereniging 1.093 leden. In de loop van het jaar zijn er 22 leden uit het ledenbestand verwijderd (overlijden, verhuizen, onbestelbaar), 23 leden hebben het lidmaatschap opgezegd en er zijn 39 nieuwe leden ingeschreven. Er zijn 30 leden die nog niet voor het jaar 2010 hebben betaald. Op grond van herhaald niet betalen zijn 9 leden geroyeerd.

Ledenavonden

Zoals gebruikelijk was er weer een gevarieerd aanbod lezingen. De ledenavond in januari had als titel 'De Clemenskerk en het behoud van religieus erfgoed'. De lezing werd gegeven door twee bestuursleden van de Stichting Vrienden van de Clemenskerk: Jelsma (voorzitter) en Ton Zuiderduijn (secretaris), en werd bijgewoond door ongeveer tachtig personen. Na de pauze was er gelegenheid tot het stellen van vragen, waar veel gebruik van werd gemaakt.

In februari heeft Martin Ketelaar, projectmanager van 'Dudok Wonen' voor een zestigtal aanwezigen een presentatie gegeven getiteld 'Melkfabriek Hilversum,

behoud van cultureel erfgoed'. Met veel plaatjes en een aantal animaties gaf de spreker een goed inzicht in hetgeen in twee fasen staat te gebeuren met de vroegere melkfabriek: woningen, parkeergarage, basisschool, appartementen, maisonnettes en bedrijfsruimten. In 2012 moet het geheel gereed zijn.

In maart heeft Kees van Aggelen na afloop van de Algemene Ledenvergadering een fotoprijsvraag gehouden. Aan de hand van veel plaatjes van oud- en recent Hilversum, heeft hij de kennis van de aanwezigen getoetst. De onderwerpen varieerden van oude prentbriefkaarten tot afbeeldingen van het huidige Hilversum. De winnaar werd uiteindelijk de heer Harry van der Voort. De tweede en derde plaats waren voor de heren Millenaar en Leeftang. Ook in de finaleronde wisten deze drie de meeste goede antwoorden op de fotoprijsvraag.

In april gaf Nico Leerkamp voor ruim honderd personen een presentatie over 'Straatbeelden in Hilversum, ontstaan in de periode 1900-1940'. Op basis van zijn vrijwilligerswerk bij het Streekarchief (2006-2008) kon hij aantonen dat tweederde van de 14.500 huizen die in deze periode zijn gebouwd zijn ontworpen door slechts een 15-tal architecten. Aan de hand van vele afbeeldingen van woningen gebouwd in opdracht van de gemeente (Dudok-complexen) en van woningbouwverenigingen plus overige projecten, waarbij één architect soms een hele straat (Dullaart), een groot

deel van een wijk (Reeders), of zelfs een heel dorp (Barbiers) voor zijn rekening nam.

In mei heeft Henk Michielse voor een veertigtal leden een verhaal verteld over de opkomst en ondergang van de laatmiddeleeuwse kloosters van Vecht en Eem ca. 1400-1579. In deze periode zijn er zeven kloosters in dit gebied gesticht, die voortkwamen uit de hervormingsbeweging van de Moderne Devotie.

In oktober is de ledenavond als vervolg op de uitgave van het lustrumboek gewijd aan twee begraafplaatsen in Hilversum. Flos Wisse Smit heeft voor de pauze verteld over de oudste begraafplaats van Hilversum "Gedenkt te sterven". Na de pauze heeft Arie den Dikken gesproken over de Noorderbegraafplaats en drs. Sander Koopman verteld over al het groen van de Noorderbegraafplaats.

Op de laatste ledenavond van het jaar hield Herman Pleij voor een bomvolle zaal met ongeveer 120 leden en niet-leden een mooi verhaal over botte en betweterige Hollanders. Met veel anekdotes en grappen wist hij de aanwezigen te boeien. Na de pauze konden er vragen gesteld, die door de spreker met "kleine lezinkjes" werden beantwoord.

Zevende Lustrum

Op vrijdagmiddag 17 september is in Museum Hilversum het eerste exemplaar van het Lustrumboek *Oases*

De auteurs van het jubileumboek *Oases van rust* tijdens de jubileumbijeenkomst op 18 september. (foto: EJP)

Tijdens de jubileumbijeenkomst viel ondanks het onderwerp toch te lachen; Ed van Mensch gaf een voordracht over graf-schiffen en anekdotes rond het begrafenisgebeuren.
(foto: EJP)

van rust aangeboden aan de Wethouder Cultuur van Hilversum, mevrouw Lon Jooren-van der Boor. Er waren ongeveer 140 belangstellenden bij deze gebeurtenis, waarna de tentoonstelling van Museum Hilversum 'Doodgewoon' werd geopend.

Op zaterdagmiddag 18 september vond de Lustrumbijeenkomst plaats in 'De Akker', bijgewoond door liefst 190 aanwezigen. Na het welkomstwoord van voorzitter Erik van den Berg om half twee speelde het 'Leones Trio'. Daarna las de Hilversumse schrijver Hans Koekoek een mystiek verhaal uit eigen werk, waarna de eerste exemplaren van het lustrumboek door Joke Ubbink en Erik van den Berg werden overhandigd aan de auteurs en de redactieleden.

Na de pauze, waarin onder meer de in opdracht van Museum Hilversum en onze Historische Kring de door Paul Delcour vervaardigde DVD over Hilversumse begraafplaatsen kon worden bekeken, werd gestart met een presentatie door de heer Rindert Brouwer. Daarna speelde weer het 'Leones Trio', gevolgd door een presentatie over anekdotes en graf-schiffen door

de bestuursleden Ed van Mensch en Kees van Aggelen. Om half vijf sloot Erik van den Berg de zeer geslaagde bijeenkomst af.

Zomerexcursies

De eerste excursie 'Prehistorisch Hilversum' op 2 mei met Sander Koopman op de fiets langs de grafheuvels en andere overblijfselen van de oudste bewoners van Hilversum, had vanwege het slechte weer slechts vier deelnemers.

In juni wandelden Frank Welgemoed en Egbert Pelgrim langs bekende en onbekende plekken in het dorp waar fabrieken en bedrijven een rol hebben gespeeld. Ruim veertig deelnemers liepen mee met deze excursie langs deze tastbare herinneringen aan Hilversums rijke industriële verleden.

De derde excursie ging naar de begraafplaats aan de Bosdrift. Piet Bakker leidde een dertigtal vooraf aangeelde leden rond en vertelde zowel over de diverse bomen als over de graven van bekende Hilversummers.

Bij de excursie naar de joodse begraafplaats op 1 augustus waren er meer dan 150 belangstellenden, die werden rondgeleid door Hans Roos en nog twee leden van de joodse gemeenschap. Zij wisten op boeiende wijze vragen te beantwoorden.

Op een stralende zondag, 5 september 2010, vertrokken 55 fietsers voor een tocht langs de fraaie gebouwen van Zonnestraal. Er werd een bezoek gebracht aan het vliegveld Hilversum en de tocht eindigde via het landgoed Eindegooi. Een zeer geslaagde dag!

Tijdschrift Eigen Perik

In het eerste nummer schreef Wim de Wagt een artikel getiteld 'De musische architectuur van Piet Elling in 't Gooi'. Redacteur Eddie de Paepe wijdde een verhaal aan 'De Hilversumse kunstschilder M.H. Mackenzie'. In de rubriek 'Historisch Nieuws' kwamen vier onderwerpen aan de orde: Aanvulling beeldenlijst, Gezocht kunst van Joop van Oyen, Ontelbare knipsels en foto's *De Gooi- en Eemlander* gered, en Digitale nieuwsbrief archieven Gooi en Eemland. Naast de agenda van de Algemene Ledenvergadering van 23 maart is het Jaarverslag 2009 van de secretaris opgenomen, plus het Jaarverslag van de Werkgroep Monumentenzorg.

In het tweede nummer stonden artikelen over 'De bombardementen op Trompenberg' geschreven door

Egbert Pelgrim, 'Beton in het Fransche Kamp' door Klaas Oosterom en 'Villa Hoffwerk en de garage' door Ineke de Ronde. De rubriek 'Historisch Nieuws' heeft aandacht geschonken aan de Hilversumse Architectuurprijs 2007-2008, en aan het feit dat Hilversum ruim zevenhonderd gemeentelijke monumenten rijker is geworden. Verder is van de ALV d.d. 23 maart 2010 het verslag opgenomen, plus de jaarrede van de voorzitter, inclusief het afscheid van Bob Wolfrat, die liefst veertien jaar penningmeester is geweest van onze Historische Kring. Afsloten is met het laatste financiële jaarverslag van de hand van Bob en een artikel van Hilversum, Pas Op! Over het monument Langestraat 48.

In het derde nummer een zeer uitgebreid artikel over 'Joods buitengewoon onderwijs', De S.A. Rudelsheim Stichting 1919-1943, door Marycke Roelink & Marjoke Rietveld-van Wingerden. Jos De Ley beschreef in de serie 'Verzamelaars van oude ansichten' de verzameling van Jan Barnier. In de rubriek 'Historisch Nieuws' kwamen vier onderwerpen aan de orde: De luchtaanvallen op Trompenberg, De Emil Ludenpenning voor Ed van Mensch, Landelijke archievendag 16 oktober 2010 en Prijsvraag: Veranderend landschap. Bij de boekbesprekingen heeft Hans Hoogenboom over het boek *Jo Muurling en haar zeven dappere dochters* van Eddy-Lex Israël geschreven, en Ed van Mensch heeft *In d'Lonsvaarder* van Bert Bos en Ineke de Ronde het voetlicht laten passeren. In de rubriek 'Van het bestuur' heeft Pieter Hoogenraad verslag gedaan van enkele excursies, en deed Nico Leerkamp verslag van de verhuizing van ons archief naar het Streekarchief, alwaar dit archief meer toegankelijk is dan voorheen. Bij Hilversum, Pas Op!" is aandacht besteed aan de uitreiking van de Pas Op-trofee 2010.

En dan het laatste nummer van dit jaar in kleur en wel themanummer: Het Hilversums Kanaal, met van Jan Lamme 'Over water naar Hilversum. Perikelen rond de Gooise Vaart' en 'Het Hilversums Kanaal. Gedurfd project in crisistijd', Arie den Dikken over 'Dudokwerken bij het water. Ontwerpen van W.M. Dudok in het havengebied van Hilversum'. Kees Gramkow samen met Eddie de Paep een artikel over de 'Hilversumse Roeivereniging Cornelis Tromp: 75 jaar bouwen' en Cor de Bakker (bewerkt en aangevuld door Jos De Ley en Ineke de Ronde over 'De Hilversumse groentevei-

ling'. Als laatste twee artikelen van Ineke de Ronde, over 'Paviljoen Wildschut' en 'Bedrijvigheid in de Nieuwe Haven'.

Nico Leerkamp,
januari 2011

Jaarverslag 2010

Werkgroep Monumentenzorg 'Albertus Perk'

Al meer dan vijftien jaar is de Werkgroep Monumentenzorg actief binnen de vereniging 'Albertus Perk'. De werkgroep probeert ontwikkelingen in Hilversum in de gaten te houden en bij te sturen waar dat, vanuit de doelstellingen van 'Albertus Perk', nodig is. De werkgroep bestaat al jarenlang uit een aantal vaste leden, waarbij twee van hen nog leden vanaf het aller-eerste uur zijn. Dit geeft de betrokkenheid bij het wel en wee van ons Hilversumse erfgoed wel aan.

Dit jaar heeft Frank Welgemoed aangegeven de werkgroep tijdelijk te verlaten in verband met drukke werkzaamheden elders. In 2011 hoopt de werkgroep weer een of meer nieuwe leden te groeten.

Behalve de klassieke 'zorg voor het Hilversums erfgoed' spelen leden van de werkgroep ook een belangrijke rol bij het uitdragen van de liefde voor al dit moois. De in Hilversum inmiddels bekende 'bruine bordjes' en excursies in de zomermaanden zijn daarbij belangrijke middelen. Ook zijn leden actief binnen Museum Hilversum, Open Monumentendag en de Dag van de Architectuur. Met de zustervereniging Hilversum, Pas Op! vindt continu afstemming plaats om te zien waar wij elkaar kunnen aanvullen. Ook weten 'Albertus Perk', Heemschut en de Cuypersstichting elkaar steeds vaker te vinden om gezamenlijk een zaak onder de aandacht te krijgen. Het inzetten van de lokale pers is nog steeds een wens van de werkgroep waar – ook door henzelf – te weinig mee wordt gedaan. *De machtige hefboom der Pers*, van oudsher effectief, mag dan niet meer die impact van weleer hebben, het is nog steeds een uiterst nuttig middel om met grote groepen mensen te communiceren. Waarom niet een wekelijkse column van iemand van 'Albertus Perk' ingesteld? In 2011 zal vanuit de werkgroep overigens worden bezien of internet een betere, actievere rol kan spelen. Twitteren doe we nog net niet.

Het werk binnen de werkgroep vergt vaak een lange adem en een olifantenhuid. Veel zaken worden niet

Na een jarenlange strijd is de toekomst van de Clemenskerk aan de Bosdrift veilig gesteld. (coll. mevr. C.A.M. Oostendorp)

gehaald, sommige lukken wel of gedeeltelijk. Over deze taaie werkwijze gaat dit jaarverslag in het bijzonder, om u inzicht te geven in hoe moeilijk het vaak is dingen voor elkaar te krijgen in Hilversum. De 'zorg voor ons erfgoed' zit deze gemeente niet altijd automatisch in het bloed... Na dit kijkje in de keuken volgen de belangrijkste werkzaamheden van het jaar 2010.

De gemeente Hilversum is de belangrijkste partner van 'Albertus Perk' als het gaat om de zorg voor ons erfgoed. Dat is méér dan 'monumenten'; ook niet-aangewezen panden, straten of parken kunnen belangrijk zijn om te behouden of te herstellen. Met 'de' gemeente bedoelen we zowel de ambtenaren, het direct bestuur (college van B en W) als de raadsfracties en – meer in algemene zin – de politieke partijen. Projecten lopen soms over vele jaren. Bovendien wisselen in die tijd bestuurders en politici. Het vraagt dus veel tijd om nieuwe mensen binnen de Hilversumse politiek op de hoogte te brengen van onze doelen, ze van adequate informatie te voorzien en op het juiste moment in te spreken. Onze ervaring is dat inspreken tijdens een commissievergadering nauwelijks kans van slagen heeft als je niet van tevoren uitgebreid hebt 'voorgekookt'. De besluitvorming binnen politieke partijen is op zo'n moment namelijk vaak allang rond, zeker als het belangrijke beslissingen betreft. Het

nieuwe vergadermodel van de raad, waarbij er in eerste instantie vooral door de raadsleden geluisterd wordt, alvorens die hun standpunt intern bepalen, werkt naar onze beleving nauwelijks. Dat vraagt namelijk een veel langere tijd tussen 'inventariseren' van de belangen en de werkelijke besluitvorming. Nu is er nauwelijks tijd voor serieus alternatievenonderzoek.

Onze ervaring met de Hilversumse raadsleden – en eigenlijk ook in dezelfde mate met de ambtenaren – door de jaren heen is dat men zeer bereidwillig is naar 'Albertus Perk' te luisteren – velen zijn zelfs lid van onze club! Hoe een en ander wordt opgepakt is echter zeer sterk van de betreffende persoon afhankelijk. Gelóóft hij of zij erin? Of niet echt? Wij proberen de politiek altijd aan te spreken op hetgeen ze in hun programma beloven en we proberen zo zakelijk mogelijk argumenten aan te leveren. In onze werkgroep zitten óók architecten, groenspecialisten, bestuursdeskundigen. We zijn dan ook een evenwaardige gesprekspartner voor de politici als de ambtenaren van de gemeente. Maar wij missen natuurlijk wél de *inside-information* en achtergronden, waardoor het noodgedwongen vaak een discussie vanuit de achterhoede is. Dat is jammer. De gemeente zou meer met deskundigen als die van organisaties als de onze moeten doen, juist in de voorbereidende sfeer.

We merken dat het voor raadsleden vaak moeilijk is

het kaf van het koren te scheiden, óók in hetgeen zij aan informatie van het college krijgen aangereikt. Wij zouden daarbij een prominentere rol willen spelen. Veel argumenten zijn gericht op andere belangen dan de historische – denk aan geld, volkshuisvesting, verkeersdoorstroming. Het zou goed zijn als raadsleden ook uit zichzelf ons beter zouden weten te vinden. In 2011 gaan we daaraan ook werken. Alle politici hebben het ‘Hilversumse belang’ hoog in hun vaandel staan, maar hoe ze dit vertalen verschilt nogal eens. ‘Albertus Perk’ wil daar een belangrijker rol in spelen. Dat vraagt echter nóg meer tijd van de werkgroep en – uiteindelijk – het bestuur.

En wat hield ons dan in 2010 zoal bezig? In willekeurige volgorde: het Aloysiuscollege, de zuiderkerk, de Clemenskerk, het entreegebouw REGEV-terrein, het GAK-gebouw, de *Visie op de toekomst van Hilversum* (Hilversum 2030), een Dudokwoning bij de jachthaven aan de Vreelandseweg, nieuwbouw in de Veerstraat, de toekomstvisie van het Mediapark en het muziekpaviljoen op datzelfde Mediapark.

In sommige gevallen hebben we actief actie ondernomen (Vreelandseweg, GAK, Mediapark), soms hebben we op de achtergrond steun gegeven (zuiderkerk, Clemenskerk). En sommige dingen blijven maar onduidelijkheid en discussie oproepen: het Aloysiuscollege en het entreegebouw aan de Kleine Drift.

Positief nieuws was er voor de Clemenskerk (gered!) en de Vreelandseweg (voorlopig gered). Grote zorgen houden wij om de positie van de Zuiderkerk, en om de zeer ondoorzichtige besluitvorming rondom het Aloysiuscollege en het REGEV-gebouw. Beide karakteristieke gebouwen moeten voor Hilversum behouden blijven, zo vinden wij, en een herbestemming in combinatie met nieuwbouw is uitstekend mogelijk – ook financieel. Toch blijft de gemeente zich hier in nevelen hullen en lijkt valide argumenten zonder enige deugdelijke motivatie terzijde te schuiven.

Bij het GAK-gebouw en het muziekpaviljoen op het Mediapark gaat het om een lastige zoektocht naar herbestemming met inachtneming van het bijzondere karakter van beide gebouwen. Bij het muziekpaviljoen hebben wij daar een beter gevoel bij dan bij het GAK-gebouw. We zullen er in 2011 aandacht aan blijven geven.

Het afschieten van het restauratieplan voor het REGEV-gebouw-
tje veroorzaakte enige donder en bliksem, ook in de lokale
pers. (coll. EJP)

In de categorie ‘hoort zegt het voort’ hebben leden van de werkgroep en het bestuur in de zomer van 2010 excursies begeleid naar onder andere de Boomburg, de arbeiderswijken rondom de Havenstraat, de algemene begraafplaats aan de Bosdrift, de joodse begraafplaats, Zonnestraal, het vliegveld en landgoed Einde Gooi. Een bijzondere ‘gastrondleider’ was Sander Koopmans, die in de stromende regen een excursie naar de prehistorische voorlopers van ons mooie Hilversum verzorgde.

Wethouder Van der Want onthulde twee informatiebordjes. Eén bij ‘De Logerij’ aan de Naarderstraat, waarmee dit langjarige zorgenkindje van ‘Albertus Perk’ eindelijk definitief zijn plaats heeft gevonden, en één bij de Dudoktribune op het Sportpark. Dat laatste bordje markeerde tevens de afronding van de herrestauratie van deze oudste houten tribune van Nederland.

Roel Leenders